

OKULLARA KAYIT FORMALİTELERİNİN BASİTLEŞTİRİLMESİ

Prof. Dr. Cemal MIHÇIOĞLU

Dünyanın her yerinde olduğu gibi memleketimizde de millî eğitim, vatandaşın devletle sıkı temas halinde bulunduğu bir hizmet alanıdır. Vatandaşın idare ile yakından temas ettiği alanlarda lüzumsuz formalitelerin bertaraf edilmesi, hem vatandaş - devlet ilişkilerinin düzeltilmesi, hem de idarenin rasyonel çalışması bakımından çok lüzumludur.

Bu incelemede, ilkokullardan başlayarak her dereceli okullara öğrenci alımında vatandaşlardan istenen belgeler ele alınmış ve lüzum dereceleri araştırılmıştır.

Bu maksatla Ankara belediye sınırları içindeki okullar arasında bir anket yapılmış ve ilgi çekici sonuçlar alınmıştır. Metot olarak, ankette önce her dereceden çeşitli okullarla temas edilerek bir ön inceleme yapılmış ve anket bu incelemenin ışığı altında düzenlenmiştir.

Araştırma neticesinde, okullarda öğrenci kaydı için şu belgelerin istendiği tesbit edilmiştir :

- Diploma
- Sağlık raporu ve aşı kâğıdı
- İkametgâh ilmühâberi

Bir «organizasyon ve metot» araştırması niteliği taşıyan bu inceleme, ilk bakışta önemsiz gibi görünmekle birlikte, her yıl bir buçuk milyon kadar öğrenciyi ve onların ailelerini ilgilendiren bir meseleyi ele almaktadır. İnceleme konusu, vatandaşın günlük hayatıyla yakından ilgili ve kolaylıkla ıslahı mümkün çok sayıdaki sıkıcı idarî işlemlerden sadece biridir.

- İyi hal kâğıdı (öğrenime ara verenlerden)
- Nüfus kâğıdı örneği
- Vesikalık fotoğraflar
- Üzeri pullu ve adresli zarflar.

İlkokul derecesinin üstündeki okullarda bir alt derece öğretim kurumundan mezuniyeti tevsik eden diploma istenmesi tabiidir. Ancak, diğer belgelerin lüzum ve fayda denencesi üzerinde yaptığımız araştırma; formaliteleri bertaraf edici bazı tedbirlerin kolaylıkla alınabileceğini açıkça ortaya koymuştur.

Araştırmanın sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

Sağlık Raporu ve Aşı Kâğıdı

Sağlık Raporu ve Aşı Kâğıtları, çok kere hükümet tabiplerince sağlık muayenesi ya da çiçek aşısı yapılmadan otomatik olarak verilmekte ve bu şekli ile hem çok sayıda vatandaşı, hem de iş yükü esasen pek ağır olan hükümet tabiplerini rahatsız eden lüzumsuz bir formalite niteliği taşımaktadır. Mecburî hizmet taahhüdü altına giren öğrencilerden istenen ve ilgililerin mecburî hizmeti yerine getirmelerine engel olacak bedenî ve ruhî arızaları bulunmadığını tevsik eden sağlık raporları hariç, öğrencilerden sağlık raporu ve aşı kâğıdı istenmesi usulüne son verilmesi yerinde olacaktır. Sağlık muayenesinin ve çiçek aşısının öğrenciler okula girdikten sonra, okul doktorları ya da hükümet tabipleri tarafından belirli bir günde yapılması, hem bir sağlık icabının gerektiği gibi yerine getirilmesi bakımından daha etkili olacak, hem de öğrencilerle velilerinin hükümet tabiplerine teker teker müracaatını önleyecektir. Esasen söz konusu aşı tatbikatı ve sağlık muayeneleri bugün dahi okullarda yapılmakta, bu bakımdan kayıt sırasında alınan sağlık raporu ile aşı kâğıtlarına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Bu konuda kanaatini sorduğumuz okul müdürlerinin verdikleri cevaplar aşağıda gösterilmiştir :

Görülüyor ki ankete cevap veren 108 okuldan 105 inin, yani % 97 den fazlasının müdürleri bu usulün lüzumsuz ve faydasız olduğu kanısındadırlar. Ayrıca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ilgilileriyle yaptığımız temaslar onların da aynı fikirde olduğunu ortaya koymuştur.

Soruyu Cevaplandıran Okul Müdürleri	Teklifi uygun bulanlar	Mevcut usulün muhafazasını isteyenler
İlkokullar	60	0
Ortaokullar	14	0
Liseler	10	2
Kız Sanat Enstitüleri	6	0
Erkek Sanat Okulları	9	1
Diğer Okullar (x)	6	0
TOPLAM	105	3

(x) Bundan sonraki tablolarda da aynı başlıkla ifade edilecek olan okullar Ankara İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi, Devlet Konservatuarı, Ankara Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara Sekreterlik Okulu, Ankara İmam-Hatip Okulu ve Zübeyde Hanım Ana Okuludur.

Bu vesile ile Üniversitelerarası Giriş Sınavı Komisyonunun mecburî hizmet taahhüdü altına giren burslu öğrenciler hariç üniversite giriş sınavında başarı gösteren adaylardan 1965 - 1966 ders yılından itibaren sağlık raporu ve aşı kâğıdı istenmemesinin uygun olacağını kararlaştırmış bulunduğu işaret etmek de yerinde olur.

İkametgâh İlmühaberleri

Bu belgeler, özellikle büyük şehirlerde, bazı okullara üşüşmeyi önlemek ve belirli okullara belirli bölgelerde oturan öğrencilerin kaydedilmesini sağlamak amacıyla istenmektedir. Ancak bu belgeler başka bölgelerde oturan vatandaşlarca da muhtarlardan kolaylıkla alınabilmekte, dolayısıyla maksada hizmet etmemektedir. Bu duruma göre, gayesine hizmet etmeyen bu usulün tamamen kaldırılıp kaydı yaptıran velilerden adres alınması ve bir yandan kayıt sırasında kendilerine resmî makamlara yanlış beyanda bulunanla-

rın bir aya kadar hapis cezasına çarptırılmalarını öngören Türk Ceza Kanunu hükmünün (madde 343) hatırlatılması, bir yandan da okul müdürlerine ihtiyaç gördükleri hallerde tahkik yetkisi verilmesi daha isabetli olacaktır. Okul müdürleri, bu konuyla ilgili olarak ankette yer alan soruyu aşağıdaki şekilde cevaplandırmışlardır :

Soruyu Cevaplandıran Okul Müdürleri	Teklifi uygun bulanlar	Mevcut usulü tercih edenler
İlkokullar	52	8
Ortaokullar	11	2
Liseler	11	0
Kız Sanat Enstitüleri	4	1
Erkek Sanat Okulları	8	2
Diğer Okullar	5	0
TOPLAM	91	13

Bu rakamlar, soruyu cevaplandıran 104 okul müdürünün % 88 den fazlasının teklif edilen sisteme taraftar olduğunu göstermektedir.

İkametgâh ilmühaberlerinin muhtarlarca maksada uygun bir şekilde düzenlenmediği noktasında okul müdürleri arasında genel bir görüş birliği vardır. Bazı okul müdürleri bu konudaki kanaatlerini daha açık bir şekilde ifade etmişlerdir. Verilen tipik cevaplardan ikisi aşağıdadır.

«Okulumuzun bulunduğu semtte oturmayan velilerin mahalle muhtarlıklarından ikametgâh kâğıdı getirmeleri her zaman mümkün olduğundan, böyle bir belgeye lüzum görmeden öğrencilerin kaydına devam ederim.»

«Muhtarlar velinin ifadesine göre önüne gelene ikametgâh ilmühaberi verdiklerinden, bu belge bir kıymet ifade etmemektedir.»

Gerçekten ilkokulların % 20 kadarı - yukarıda ifade edilen sebeple veya öğrenci alma imkânları geniş olduğundan - kaydolacaklardan ikametgâh belgesi istememektedirler. Diğer okulların tamamına yakın bir çoğunluğu kayıt sırasında bu belgeyi istemekte, buna karşılık bazı okullar istememekte, bazıları ise sadece okulun bulunduğu bölgedeki okullardan başka okullardan mezun olmuş öğrencilerden istemektedirler.

Bu arada az sayıda da olsa bir kısım okul müdürlerinin, sırf bu konuda herhangi bir sorumluluk yüklenmemek endişesiyle, yetersizliği sabit bulunan mevcut usulün devamına taraftar oldukları görülmektedir.

Sonuç olarak, bugünkü şekliyle ikametgâh ilmi haberinin ihtiyaca cevap vermediği bir gerçektir. Bir amaca hizmet etmeyen usullerin terkedilmesi hem akıl ve mantığın, hem de iyi idare ilkelininin zarurî bir icabıdır.

İyi Hal Kâğıtları

İyi hal kâğıtları öğrenime ara vermiş olan öğrencilerden istenmektedir. Muhtarlarca herkese gelişi güzel verildiği sayısız tecrübelerle sabit olan bu usulün de kaldırılması gerekmektedir. Okul yönetmelikleri, davranışları öğrencilik sıfatı ile bağdaşmayanlara uygulanacak yeterli disiplin hükümlerini ihtiva ettiğine göre, bu gibi kimseler gerektiğinde, okuldan dahi çıkarılabilmektedirler.

Ankete cevap veren okul müdürlerinin bu teklifle ilgili soruya verdikleri cevaplar aşağıda gösterilmiştir : (x)

-
- (x) İlkokullarda öğrencilerden iyi hal kâğıdı istenmesi usulü mevcut olmadığı için, ilkokul müdürlerinin bu soruya verdikleri cevaplar yukardaki tabloya dahil edilmemiştir. Bununla birlikte, ankette yer alan soruyu onlar da cevaplandırmışlardır. 53 ilkokul müdüründen 38 i (% 71,7) teklifi uygun bulunduğunu, 15 i (% 28,3) ise mevcut usulün devamına taraftar olduğunu belirtmiştir.

Soruyu Cevaplandıranlar	Teklifi uygun bulanlar	Mevcut usulün muhafazasını isteyenler
Ortaokul Müdürleri	9	3
Lise Müdürleri	10	4
Kız Sanat Enstitüsü Müdürleri	4	2
Erkek Sanat Okulları Müdürleri	6	4
Diğer Okullar	4	1
TOPLAM	33	14

Görülüyor ki bu soruyu cevaplandıran 47 okul müdürünün 33 ü (% 70 den fazlası) öğrenime ara verenlerden iyi hal kâğıdı istenmesi usulüne son verilmesine, 13 ü (% 30 dan azı) mevcut usulün muhafazasına taraftardır. Mevcut usulün kalkmasını isteyen 33 okul müdüründen biri hariç hepsinin, iyi hal kâğıtlarının muhtarlarca amaca hizmet edecek şekilde verilmediği kanısında oldukları da dikkati çekmektedir.

Nüfus Kâğıdı Örneği

Okullara kaydolan öğrencilerden nüfus kâğıdı örneği istenmesi de lüzumsuz görünmektedir. Zira bu belgedeki bilgiler esasen kayıt sırasında sicil defterine işlenmektedir. Öğrencilerden nüfus kâğıdı aslının istenip lüzumlu bilgilerin okul idarelerince sicil defterine işlenmesi ihtiyacı karşılayacaktır. Anketi cevaplandıran okul müdürlerinin bu konudaki kanaatleri müteakip tabloda gösterilmiştir.

Görülüyor ki anketi cevaplandıranların 87 si (% 93 den fazlası) teklifi uygun bulmakta, sadece 17 si (% 17 den azı) mevcut usulün muhafazasını istemektedir. Ankette mevcut usulü tercih edenlerin gerekçe belirtmeleri istendiği halde birçoğu açıklayıcı herhangi bir yorumda bulunmamışlardır. Gösterilen sebeplerin bir kısmı şunlardır :

Soruyu Cevaplandıranlar	Teklifi uygun bulanlar	Mevcut usulün muhafazasını isteyenler
İlkokul Müdürleri	50	8
Ortaokul Müdürleri	12	2
Lise Müdürleri	10	1
Kız Sanat Enstitüsü Müdürleri	4	2
Erkek Sanat Okulu Müdürleri	8	2
Diğer Okullar	3	2
TOPLAM	87	17

— Öğretmenler tarafından tutulmakta olan ruhsal fişlere, öğrencilerin nüfus kâğıtlarındaki bilgiler de geçirilmektedir. Künye defterinin bu maksatla elden ele dolaşması eskiyip yıpranmasına sebep olabilir.

— Künye defterlerinde nüfus kâğıdındaki bütün bilgilerin geçirilebileceği sütunlar yoktur.

— Kayıt sırasında nüfus kâğıdı aslı alındığı takdirde tehacüm olur. Nüfus kâğıdı örneği alınması izdihamı önler.

— Askerlik şubeleri ve diğer resmî dairelerle olan yazışmalar da lâzım olmaktadır.

İleri sürülen bu sakıncaların gerçek olmadığı kanısındayız :

— Bir öğrenci hakkında ruhsal fiş tutan öğretmen sayısı mahduttur. Bunlar idareye gelip gerekli bilgileri künye defterlerinden fişlerine işleyebilirler. Öğretmenlerin künye defterlerini yıpratmaları ise söz konusu olmamak gerekir.

— Künye defterinde nüfus kâğıdındaki bütün bilgilerin bulunması şart değildir. Gerçekten ihtiyaç olsaydı künye defterleri ona göre bastırılırdı veya ihtiyaç varsa ilerde bu yola gidilebilir. Her halde, ihtiyaç duyulduğu takdirde öğrencilerden nüfus kâğıdını getirmesi istenebilir ve gereken bilgiler alındıktan sonra iade edilir.

— Kayıt sırasında nüfus kâğıdı aslı istenip künye defterine işlendiği takdirde tevacüm olacağı iddiası da varit değildir. Nüfus kâğıtlarının deftere işlenmesi zaman alıyorsa bunların bir süre okulda alıkonup gerekli işlem yapıldıktan sonra sahiplerine iadesi herhalde mümkündür.

— Askerlik vb. işlemler için gerekli olduğu zaman - ki bu gibi hallere okullarda pek sık raslanmaz - nüfus kâğıdı ilgililerden istenir ve gerekli işlem yapılır.

Hatta bazı okulların öğrencilerden nüfus kâğıdı örneği aldıkları halde, ayrıca onun doğruluğunu tahkik etmek üzere aslını da istedikleri görülmektedir. Teklifimiz yürürlüğe konduğu takdirde bu türlü anlamsız uygulamalara da son verilmiş olacaktır.

Görülüyor ki, anketi cevaplandıran okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun da kabul ettiği gibi, öğrencilerden nüfus kâğıdı istenmesi usulü lüzumsuzdur ve kaldırılması gerekmektedir.

Pullu ve Adresli Zarflar

Öğrencilerden kayıt sırasında üzeri pullu ve velisinin adresini taşıyan zarflar istenmektedir. Bu zarflar ilerde, özellikle devamsız ve disipline aykırı hareketlerde bulunan ya da iftihar listesine geçen öğrencilerin velilerini durumdan haberdar etmek amacıyla kullanılmaktadır. Öğrencilerden istenen pullu zarf sayısı çeşitli okullarda genellikle 6, 8 veya 12 dir. Birçoğu kullanılmadan dosyalarda kalan bu zarflar hem veliler bakımından israfa yol açmakta, hem de dosyaları kabarttıkları için birçok okul idarecilerinin şikâyetlerine yol açmaktadır. İlgililerin belirttiğine göre, bazı pulların miadı kısa zamanda dolduğu için ilerde ihtiyaç halinde kullanılmaları da mümkün olmamaktadır. Bu usulün de kaldırılıp, yerine kayıt sırasında öğrencilerden, kız okullarından birer, velilerle yazışma ihtiyacının daha fazla olduğu anlaşılan erkek okullarında ikişer posta pulu ve boş zarf isteme usulünün konması teklif edilmektedir. Böylece hem pullar ve zarflar israf edilmeyecek, hem de ihtiyaç daha iyi karşılanmış olacaktır.

Bu teklifle ilgili soruya çeşitli derecelerdeki okullar müdürlerince verilen cevaplar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

Soruyu Cevaplandıran Okul Müdürleri	Teklifi uygun bulanlar	Mevcut usulün muhafazasını isteyenler
İlkokullar	50	3
Ortaokullar	8	6
Liseler	3	8
Kız Sanat Enstitüleri	3	2
Erkek Sanat Okulları	4	6
Diğer Okullar	3	2
TOPLAM	71	27

Cevaplar okul müdürlerinden 71'inin (% 72 den fazlasının) teklifi uygun bulduklarını, 27 sinin (% 18 den azının) ise mevcut usulün muhafazasına taraftar olduklarını göstermektedir. Mevcut usulün terkini isteyenler çoğunluğu teşkil etmekle birlikte, özellikle lise ve erkek sanat okulları müdürlerinin yarısından fazlasının mevcut usulün muhafazasına taraftar oldukları görülmektedir. Öyle sanıyoruz ki, istenmesini teklif ettiğimiz pul ve zarf sayısını daha yüksek -meselâ 3 veya 4 olarak- tesbit etmiş ve soruyu o şekilde sormuş olsaydık onların da çoğunluğu teklifi uygun bulurdu.

Bu soruyu kontrol etmek üzere okul müdürlerine bir başka soru daha sormuş ve son sınıftaki öğrencilerin dosyalarında kullanılmadan kalmış pullu - adresli zarf sayısını öğrenmek istemiştik. Bu soruya verilen cevaplar bütün olarak ele alındığında, zarfların yaklaşık olarak yarısının -hatta bazen daha fazlasının - kullanılmamakta olduğunu görülmektedir. Verilen cevaplar daha yakından incelendiğinde, bazı öğrencilere ait zarflar hiç kullanılmadığı halde, bazılarının ait zarfların yetmemekte olduğu ortaya çıkmaktadır. Özellikle bu son nokta, yaptığımız teklifin isabetini doğrulamaktadır. Gerçekten, üzeri adresli zarfların yapıştırılmış bulunan pullarını başka öğrenciler için kullanmak mümkün olmadığı halde, öğrencilerden sadece pul alındığı takdirde bunları ihtiyaç duyulan öğrenciler için de kullanmak mümkün olabilecektir.

Bu durum karşısında ilkokullar dışındaki okulların pullu - ad-

resli zarf isteme usulünden vazgeçip her öğrenciden tahmin edilen ihtiyaca göre 1 - 3 posta pulu ve boş zarf istenmesi usulünün kabul edilmesi uygun olacaktır. İlkokul müdürlerinin bildirdiğine göre bu okullarda pullu - adresli zarf istenmesine lüzum yoktur. Zira en az ayda bir velilerle toplantılar yapılmakta ve meseleler yazışmaya lüzum kalmaksızın yüz yüze temaslarla halledilmektedir.

Bu arada bir okul müdürü, öğrencilerden pullu - adresli zarf yerine kayıt sırasında Fakir Öğrencileri Koruma Derneği için makbuz karşılığında 10 TL. yardım aldığını ve velilerle yazışma masraflarını bu fondan karşılamak yoluna gittiğini belirtmiştir. Bu usulün de birçok okullarca uygulanmasının mümkün olacağını sanıyoruz. Nitekim şahsî temaslarımızda bazı okul müdürleri bu usulün daha isabetli olacağını belirtmişlerdir.

Vesikalık Fotoğraflar

Okullara kayıt sırasında öğrencilerden «ilerde lâzım olur» düşüncesiyle çok sayıda vesikalık fotoğraf istenmektedir. Sayısı bazı hallerde 10 - 12 yi bulan bu fotoğrafların önemli bir kısmı kullanılmadan dosyalarda kalmaktadır. Böylece hem velilere maddî bir külfet yüklenmiş olmakta, hem de öğrenci dosyalarında lüzumsuz olarak alınmış milyonlarca fotoğraf israf edilmektedir. Memleketimizde fotoğraf malzemesi döviz karşılığında dışardan ithal edildiği için bu yüzden mahdut millî kaynakların da israfına yol açılmış olmaktadır. Bu durum karşısında öğrencilerden istenen fotoğraf sayısının asgarîye indirilmesi gerekir.

Ankette bu mesele ile ilgili olarak sorduğumuz sorular ve çeşitli derecelerdeki okul müdürleriyle yaptığımız temaslar bu konuda önemli tasarruflar sağlanabileceğini göstermiştir.

Burada önemli bir noktaya dokunmadan geçemeyeceğiz. Türk idaresinde çeşitli işlemler için fotoğraf kullanma eğilimi çok kuvvetlidir ve lüzum olmadığı halde birçok belgelere fotoğraf yapıştırılması yoluna gidilmektedir. Bu meselenin ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı, hatta memleket ölçüsünde ele alınmasında fayda görüyoruz. Okullar arasında yaptığımız bu incelemede belirli belgelere fotoğraf yapıştırılması gerekip gerekmediğini inceleme yoluna gitmeksizin sadece fazladan istenen fotoğraflardan tasarruf sağlama imkânlarını araştırdık. Dolayısıyla aşağıdaki tavsiyeler ilk hamlede kolaylıkla gerçekleştirilebilecek tasarruflarla ilgilidir :

1. İlkokullara kaydolacak öğrencilerden sadece **1 adet** fotoğraf

istenmelidir. Anket cevaplarında bu fotoğrafın da öğrenciler için tutulan «Ruhsal Dosya»lara yapıştırılmak için lüzumlu olduğu belirtilmiştir. Yine cevaplarda belirtildiğine göre birçok ilkokullarda bu dosyalar tutulmadığına göre bu okullarca hiç fotoğraf istenmemesi mümkündür. İlkokullardaki künye defterlerinde fotoğraf için yer ayrılmamış bulunduğu için bu defterlere fotoğraf yapıştırılması esasen söz konusu olmamaktadır.

2. Ortaokullarda, liselerde, kız ve erkek sanat okullarında ve diğer okullarda kayıt sırasında öğrencilerden **en çok 4** fotoğraf istenmelidir. Bu fotoğraflara ortaokullarda künye defterine, öğrenci dosyasına, ilkokullara gönderilen soru kâğıtlarına ve sınava giriş karnelerine yapıştırılmak üzere ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir.

Bazı okulların bu sayıdan daha az fotoğraf istemeleri mümkündür ve bugün bile bir kısım okulların diğerlerine oranla daha az fotoğraf istemekte oldukları dikkati çekmektedir.

Kayıt sırasında dörtten fazla fotoğraf istenmesi lüzumsuzdur. Bir kısım öğrencilerin nakil vb. işlemleri dolayısıyla fotoğrafa ihtiyaç duyulması halinde kendilerinden istenebileceği tabiidir. Bugün paso ve diploma için ihtiyaç duyulan fotoğrafların öğrencilerden ayrıca istenmekte olduğuna da bu vesile ile işaret edilmektedir.

Tavsiyelerin Uygulanması İçin Yapılması Gereken İşlem

Kayıt sırasında öğrencilerden bu belgelerin istenmesi ile ilgili hükümler okul yönetmeliklerinde yer almaktadır. Bu bakımdan değiştirilmelerinin herhangi bir güçlük arzemiyeceği kanısındayız.

Tavsiyeler kabul edildiği takdirde, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi bunları «Tavsiyelerin Özeti» başlığı altında yaptığımız benzer şekilde madde haline getirip «okul yönetmeliklerindeki bu esaslara aykırı hükümlerin kaldırıldığını» belirtmek suretiyle kararlaştırılabilir ve Tebliğler Dergisinde yayınlamak suretiyle yürürlüğe koyabilir.

Tavsiyelerin Özeti

Her dereceden okullara kayıt sırasında :

1. Öğrencilerden **sağlık raporu ve aşı kâğıdı isteme** usulüne son verilmelidir.
2. **İkametgâh ilmühaberi** alınmamalı, okul idarelerine lüzum

- gördükleri hallerde tahkik yetkisi de verilmek suretiyle, velilerin imzaları ile bildirecekleri adreslerle yetinilmelidir.
3. Öğrenime ara verenlerden **iyi hal kâğıdı** alınması usulüne son verilmelidir.
 4. **Nüfus kâğıdı sureti** de alınmamalı, öğrencilerden nüfus kâğıdı aslı istenip gerekli bilgiler künye defterine geçirildikten sonra iade edilmelidir.
 5. Öğrencilerden üzeri **pullu ve adresli zarflar** isteme usulü kaldırıp onun yerine her öğrenciden en çok üç posta pulu ve boş zarf alınmalıdır. Aynı ihtiyacı, bazı okullarda yapıldığı gibi, kayıt sırasında Fakir Öğrencileri Koruma Derneklerine makbuz karşılığı alınacak bağışlarla karşılama fikri üzerinde de durulabilir.
 6. Okullara kaydolan öğrencilerden çok sayıda ve faydası şüpheli belgeler için vesikalık fotoğraf istenmektedir. Bu mesele Millî Eğitim Bakanlığında ayrı bir inceleme konusu yapılmalıdır. Şimdilik ihtiyacın üstünde fotoğraf istenmesini önlemek üzere, ilkokullara kayıta 1, diğer okullara kayıta en çok 4 fotoğraf alınması usul ittihaz edilmelidir.